

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 lutego 2014 r. powód (...) sp. z o.o. w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) sp. z o.o. w W. kwoty 1.881,45 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od enumeratywnie wskazanych kwot i okresów, jak również kosztami procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podstawą powództwa wskazaną w uzasadnieniu pozwu było wykonanie na podstawie poszczególnych zleceń usług przewozu międzynarodowego. Z tytułu powyższego powodowa spółka wystawiła faktury VAT, które nie zostały zapłacone przez stronę pozwaną (pozew k. 2-3).

Wobec tego, że załączone do pozwu dokumenty i podane okoliczności nie wzbudzały wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy, Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w W. XVI Wydział Gospodarczy wydał w dniu 24 marca 2014 r. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w sprawie o sygn. akt XVI GNc 1262/14 (nakaz zapłaty k. 27).

Na skutek wniesionego sprzeciwu pozwanego z dnia 14 kwietnia 2014 r. nakaz ten utracił moc. Pozwany zaskarżył w całości nakaz zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska strona pozwana, że w przypadku nie zapłacenia przez odbiorcę czy osobę trzecią opłat wynikających z listów przewozowych, powód miał możliwość zatrzymania przesyłki bądź ustanowienia na niej ustawowego prawa zastawu. W momencie odbioru przesyłek przez odbiorców obowiązek zapłaty przeszedł na nich. Zdaniem strony pozwanej jeżeli odbiorca skorzysta ze swojego uprawnienia do odbioru przesyłki i listu przewozowego, to w takim wypadku zobowiązuje się do zapłaty należności wynikających z umowy przewozu. W niniejszej sprawie powód nie udowodnił, że nie otrzymał należnego wynagrodzenia (sprzeciw od nakazu zapłaty k. 32-35).

W odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa podtrzymała dotychczasowe stanowisko w sprawie (pismo procesowe pełnomocnika powoda k. 56-58).

Na rozprawie w dniu 15 września 2014 r., poprzedzającej ogłoszenie wyroku, stawił się pełnomocnik strony powodowej; w imieniu pozwanego nikt się nie stawił – prawidłowo zawiadomiony o terminie (protokół rozprawy k. 64).

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. w dniach 22 lutego 2013 r. oraz 1 marca 2013 r. wykonała na rzecz (...) sp. z o.o. w W. usługę przewozu następujących przesyłek:

- za numerem listu przewozowego (...) z Polski do Grecji;
- za numerem listu przewozowego (...) z Polski do Niemiec. (...) sp. z o.o. w treści dowodom nadań wskazała, że pokrycie opłaty obciąża odbiorcę (w przypadku przesyłki numer (...)), a w przypadku drugiego zlecenia – odbiorcę i osobę trzecią. Ogólne Warunki Świadczenia Usług (...) regulowały kwestie zapłaty w ten sposób, że w pierwszej kolejności płatnością obciążony miał być odbiorca przesyłki, albo tam gdzie to jest właściwe – osoba trzecia. Niemniej jednak w sytuacji kiedy (...) sp. z o.o. nie otrzyma należnego wynagrodzenia w pełnej wysokości, kwota ta miała zostać uregulowana przez nadawcę (dowód: odpis pełny z KRS powoda k. 6-11v; dowodowy nadań k. 12-13; Ogólne Warunki Świadczenia Usług (...) k. 14-14v; odpis aktualny z KRS pozwanego k. 18-19).

(...) sp. z o.o. zrealizowała na rzecz (...) sp. z o.o. usługi objęte w/w listami przewozowymi i doręczyła przesyłki. Z tytułu powyższego wystawiła następujące faktury VAT:

- w dniu 1 lipca 2013 r. fakturę numer (...), na kwotę 881,45 złotych z terminem płatności na dzień 15 lipca 2013 r.;

- w dniu 14 października 2013 r. fakturę numer (...), na kwotę 1.000,76 złotych z terminem płatności na dzień 28 października 2013 r. (dowód: faktury VAT k. 15-16).

Należność nie została uregulowana, w związku z czym pismem z dnia 10 lutego 2014 r. (...) sp. z o.o. wezwała (...) sp. z o.o. do zapłaty kwoty 1.882,21 złotych wraz z należnymi ustawowymi odsetkami, w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma (dowód: wezwanie do zapłaty k. 17).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie niekwestionowanych twierdzeń stron oraz wyżej powołanych dokumentów. Strony nie kwestionowały ich autentyczności, ani ich treści, zaś Sąd również nie miał wątpliwości, co do ich wartości dowodowej, stąd były one przydatne dla ustalenia stanu faktycznego a Sąd dał im w pełni wiarę. Aczkolwiek dokumenty te w większości stanowiły dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., to stosowanie do treści art. 233 § 1 k.p.c. Sąd, dokonując ich oceny w ramach swobodnej oceny dowodów uznał je za wiarygodne i przydatne dla ustalenia faktycznego a w konsekwencji, poczynił na ich podstawie ustalenia. Podobnie jak w odniesieniu do dokumentów znajdujących się na dołączonej do pozwu płycie CD Sąd uznał je za wartościowy w sprawie materiał dowodowy i ocenił jako w pełni wiarygodne dowody w rozumieniu art. 308 k.p.c., traktując je jako inne środki dowodowe, utrwalone na płycie przenoszącej obrazy (art. 308 § 1 k.p.c.), do oceny których stosuje się odpowiednio przepisy o dowodzie z oględzin i z dokumentu (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 1975 r., sygn. akt II CR 752/74, za: Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego pod red. T. Erecińskiego, Wydawnictwo LexisNexis, Warszawa 2007, str. 308).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

W pierwszej kolejności należy podnieść, iż pełnomocnik powoda załączył do akt sprawy zarówno zlecenia, jak i odpowiadające im poszczególne faktury. W niniejszej sprawie powód zdołał ponad wszelką wątpliwość wykazać, iż strony łączył stosunek zobowiązaniowy. Okolicznością niesporną było, iż powód wykonał usługi przewozu międzynarodowego zgodnie z treścią umowy wyrażoną w zleceniach i na tej podstawie, zgodnie z wystawionymi fakturami VAT odzwierciedlającymi uzgodnione warunki zawartej pomiędzy stronami umowy, uprawniony jest żądać za nie wynagrodzenia (przewoźnego). Mając powyższe na względzie Sąd uznał, iż roszczenie powoda co do zasady znajduje oparcie w postawie faktycznej jak i prawnej. W niniejszej sprawie niekwestionowany był zarówno fakt istnienia umowy przewozu międzynarodowego pomiędzy stronami, jak również wysokości przewoźnego, a także wykonanie umowy przez powoda w zakresie potwierdzonym fakturami, z których zapłaty należności powód dochodzi w niniejszej sprawie.

Pozwana spółka w sprzeciwie od nakazu zapłaty podniosła jeden zarzut, że na gruncie niniejszej sprawy zobowiązanym do zapłaty był w jednym przypadku odbiorca, a w drugim osoba trzecia. W momencie odbioru przesyłek przez odbiorców obowiązek zapłaty przeszedł na w/w osoby.

W ocenie Sądu zarzut zgłoszony przez pozwaną okazał się niezasadny.

W pierwszej kolejności zaznaczyć trzeba, iż w niniejszej sprawie zastosowanie znajdują przepisy Konwencji o Umowie Międzynarodowej P. (...) Towarów (dalej: Konwencja CMR) sporządzonej w G. w dniu 19 maja 1956 r., a posiłkowo tylko przepisy Ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe, które stosuje się jeśli Konwencja CMR nie stanowi inaczej.

Gwoli wyjaśnienia – Konwencja CMR zawiera regulację stosunków cywilnoprawnych, a Polska, poprzez jej akceptację w formie ratyfikacji przewidzianej polskim konstytucyjnie wymaganym porządkiem prawnym, spowodowała, że Konwencja stała się częścią wewnętrznego porządku prawnego, stanowiąc źródło powszechnie obowiązującego prawa cywilnego, bezpośrednio stosowanego m.in. przez sądy. Próby uzupełnienia regulacji Konwencji CMR przepisami

krajowymi wynikają niekiedy z braku jednoznacznego rozróżnienia sytuacji, w której określona materia nie jest objęta przedmiotem regulacji przepisów Konwencji CMR, od sytuacji, w której regulacja konwencyjna danej kwestii jest, ale uboższa o pewne elementy, czy wręcz odmienna w stosunku do tożsamy przedmiotowo uregulowań zawartych w prawie krajowym. Ostatnia z wymienionych sytuacji nie pozwala na kwalifikację takiej regulacji konwencyjnej, jako niepełnej, czy też określanej w piśmiennictwie mianem luki wewnętrznej. Wymaga wyraźnego podkreślenia, że stosowanie norm prawa krajowego jest uzasadnione wyłącznie w przypadku, gdy określone zagadnienie nie jest objęte zakresem regulacji konwencyjnej.

Istnienie natomiast takiej regulacji konwencyjnej, ale nie identycznej, czy wręcz odmiennej od regulacji tożsamej przedmiotowo materii dokonanej prawem krajowym wyłącza możliwość stosowania wówczas norm prawa krajowego wobec konieczności uwzględniania międzynarodowego charakteru Konwencji CMR, potrzeby jej jednolitego stosowania, zgodnego z celem tej Konwencji, którym jest ujednoczenie w skali ponadnarodowej regulacji prawnej umowy międzynarodowego drogowego przewozu towarów.

Przepisów art. 13 ust. 2 Konwencji CMR chroni z jednej strony przewoźnika, bo zobowiązuje odbiorcę do zapłaty mu należności, które nie zostały uregulowane przez kontrahenta umownego przewoźnika, czyli wysyłającego przesyłkę. Z drugiej jednak strony przepis ten chroni zarazem zasadę bezpieczeństwa obrotu, ponieważ ogranicza zakres obowiązku odbiorcy do zapłaty przewoźnikowi wyłącznie kwoty należności wynikającej z listu przewozowego. Zważywszy bowiem należy, że strony umowy międzynarodowego przewozu drogowego, a więc przewoźnik i wysyłający, mogą postanowić o wyłączeniu obowiązku odbiorcy ponoszenia kosztów przewozu, osiągając taki skutek prawny poprzez zaniechanie wpisywania do listu przewozowego kwoty należności związanych z przewozem.

Wynikającą z art. 13 ust. 2 Konwencji CMR przesłanką powstania po stronie przewoźnika wierzytelności w stosunku do odbiorcy przesyłki o zapłatę należności związanych z wykonaniem międzynarodowego przewozu drogowego jest wyraźne określenie ich w liście przewozowym przez podanie przynajmniej tytułu (np. opłata za przewóz) oraz wysokości należności lub co najmniej podstawy do ustalenia wysokości tych należności. Powstanie określonego w art. 13 ust. 2 Konwencji CMR obowiązku odbiorcy dokonania zapłaty przewoźnikowi zostało więc przez ustawodawcę międzynarodowego uwarunkowane zapewnieniem odbiorcy należności łatwego ustalenia za co i ile ma przewoźnikowi zapłacić. W piśmiennictwie przyjmuje się, że wpisy dotyczące należności znanych już w momencie zawierania umowy przewozu (m.in. wynagrodzenia za przewóz) powinny być zamieszczone w liście przewozowym już w chwili jego wystawienia i objęte konsensem stron umowy przewozu, a więc przewoźnika i wysyłającego przesyłkę.

W tej sytuacji zasadnie przyjąć należało, że niezbędną przesłanką powstania na podstawie art. 13 ust. 2 Konwencji CMR obowiązku odbiorcy (osoby trzeciej) dokonania zapłaty jednoznacznie ustalonej kwoty na rzecz powodowego przewoźnika jest istnienie w liście przewozowym określenia wysokości tej kwoty, wyznaczającej istnienie i zakres obowiązku odbiorcy. W niniejszej sprawie kwota przewoźnego nie była wskazana w treści listów przewozowych, a zatem przyjęcie przez odbiorcę przesyłki nie spowodowało jego odpowiedzialności za zapłatę przewoźnego.

Dodatkowo wyjaśnić należy, że omawiany powyżej przepis Konwencji CMR nie wyłącza możliwości żądania przez stronę powodową (przewoźnika) zapłaty od strony pozwanej (nadawcy przesyłki). Na podstawie art. 38 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 pr. przew. nadawca składa przewoźnikowi na przesyłkę towarową list przewozowy, w którym zamieszcza m.in. wskazanie sposobu rozliczeń. Czynności te może również wykonać osoba oddająca przewoźnikowi przesyłkę do przewozu, gdyż na podstawie art. 47 ust. 2 pr. przew. uważa się ją za upoważnioną przez nadawcę do wykonywania wszelkich czynności związanych z zawarciem umowy przewozu. Dopóki strony umowy przewozu nie uzgodniły w niej zwolnienia wysyłającego z obowiązku zapłaty wynagrodzenia przewoźnikowi, dopóty samo wskazanie osoby trzeciej jako płatnika nie jest równoznaczne z zastrzeżeniem zwolnienia przez strony umowy przewozu. Zastrzeżenia w listach przewozowych dotyczące wskazania osoby płatnika, nadawca – pozwana spółka (...) sp. z o.o. uczynił na podstawie wskazania swojego kontrahenta, co nie przeczy stanowisku, że było to wyłącznie własne przyrzeczenie nadawcy poczynione wobec przewoźnika odnośnie do tego, kto opłaci przewoźne. Nie może być ono jednak utożsamiane z równoczesną milczącą zgodą przewoźnika na zwolnienie nadawcy z obowiązku zapłaty przewoźnego, a treść listu przewozowego nie daje podstaw do przyjęcia, aby przewoźnik aprobował taki zamiar nadawcy.

W tej sytuacji o treści łączącego strony sporu stosunku zobowiązaniowego decyduje treść umowy przewozu oraz treść postanowień wydanego przez stronę powodową wzorca umownego w postaci Ogólnych Warunków Świadczenia Usług (...) (k. 14-14v). W piśmiennictwie podkreśla się, że na podstawie art. 384 § 2 k.c. dostarczenie wzorca przy zawieraniu umowy nie jest wymagane wtedy, gdy posługiwanie się nim jest zwyczajowo przyjęte w stosunkach danego rodzaju, a druga strona mogła się z łatwością dowiedzieć o jego treści. W najnowszym piśmiennictwie wskazano też, że posługiwanie się regulaminami opracowanymi przez przewoźników ma charakter zwyczajowy, a przesłanka możliwości łatwego dowiedzenia się o jego treści jest spełniona nawet w razie udostępnienia go przez przewoźnika w Internecie. Wskazać zatem należy na treść pkt 5.2 Ogólnych Warunków Świadczenia Usług (...) jako na źródło obowiązku pozwanego zapłacenia stronie powodowej przewoźnego w sytuacji, w której wskazana przez nadawcę w liście przewozowym osoba trzecia - odbiorca - uchyliła się od dokonania zapłaty przewoźnikowi.

W związku z powyższym Sąd zasądził od (...) sp. z o.o. na rzecz (...) sp. z o.o. kwotę 1.882,21 złotych.

Zasadne również było roszczenie strony powodowej o zapłatę odsetek. Żądanie odsetek znajduje swą podstawę w przepisie art. 481 § 1 k.c., stosownie do którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi - zatem powód nie musiał tych przesłanek wykazywać. Wobec tego, iż strony umownie nie ustaliły stopy odsetek - należały się odsetki w wysokości ustawowej (art. 481 § 2 k.). Termin spełnienia świadczenia został oznaczony w treści faktur VAT, odzwierciedlających umowę stron również w zakresie terminu płatności. Od dnia następnego po dacie płatności określonej w fakturach VAT (k. 15-16) strona powodowa może skutecznie żądać odsetek za opóźnienie, zatem powództwo w części dotyczącej odsetek podlegało uwzględnieniu zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie drugim wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. Przepis ten formułuje zasadę odpowiedzialności za wynik procesu oraz zasadę kosztów niezbędnych i celowych. Zgodnie z treścią tego przepisu strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty procesu. Na koszty celowego dochodzenia praw składały się w przedmiotowym postępowaniu należna opłata od pozwu (30 złotych), opłata skarbową należna od dokumentu pełnomocnictwa (17 złotych) oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powoda będącego radcą prawnym. Łącznie powód poniósł niezbędne koszty procesu (w rozumieniu art. 98 k.p.c.) w wysokości 647 złotych. Z kolei wysokość wynagrodzenia pełnomocnika strony powodowej wynika wprost z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. Nr 490, j.t.). Zgodnie z nim minimalna stawka wynagrodzenia radcy prawnego przy wartości przedmiotu sporu przekraczającej 1.500 złotych, a nie przekraczającej 5.000 złotych wynosi 600 złotych. Do kosztów celowego dochodzenia praw i celowej obrony zalicza się również opłatę skarbową w kwocie 17 złotych uiszczoną od dokumentu pełnomocnictwa co zostało potwierdzone przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 marca 2003 r., III CZP 2/03, OSNC 2003/12/161. Ponieważ zgodnie z treścią ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2006 r. Nr 225, poz. 1635 ze zm.) opłacie skarbowej podlega dokument stwierdzający ustanowienie pełnomocnika, a obowiązek jej zapłaty ciąży na osobach i jednostkach wystawiających (sporządzających) dokumenty (w tym dokument pełnomocnictwa) opłatę skarbową należy zaliczyć do kosztów procesu, ale nie wynagrodzenia pełnomocnika, gdyż to nie on ją uiszcza, a jego mocodawca.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji wyroku

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.